

gående, så synes, att sedan ideen om ett tänkande väsen uppkommit för medvetandet, det första problem, som af denna idé följde, var att finna grunden och ursprunget till sjelfmedvetandets bestämningar eller deras objektivitet. Härvid kunde nu bestämningarna eller förnimmelserna antingen betraktas såsom producerade uti eller tillförda jaget, hvilket i sig sjelft då vore fullkomligt tomt och abstract, eller också kunde de fattas såsom i anseende till formen hörande till jaget, men i anseende till innehållet beroende på något annat och utom jaget, eller också såsom både formelt och materielt liggande i jaget eller tänkandet samt hörande till dess nödvändiga natur. Då man utgick från första alternativet eller från antagandet af ett ursprungligen tomt tänkande och förnimmelserna såsom producerade, så gafs det tre sätt, hvarpå ett sådant förhållande kunde tänkas. Källan, hvarur tänkandet fick sitt innehåll, kunde vara Gud, de yttre tingen eller jaget sjelft. I det föregående har visats, att intet af dessa tre sätt är tänkbart, och deraf följer, att sjelfva förutsättningen af en produktion är otänkbar och omöjlig. Tänkan- det eller jaget måste därför fattas såsom en